

**NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
RENDÉSZETTUDOMÁNYI KAR
BŰNÜGYI TUDOMÁNYOK INTÉZETE
BÜNTETŐJOGI TANSZÉK**

T Á J É K O Z T A T Ó

**a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar
RENDÉSZETI VEZETŐ
MESTERSZAKON
folyó**

**NEMZETKÖZI BŰNÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS JOGI
ALAPJAI
oktatásról a
levelező munkarendes
képzés hallgatói számára**

2013/2014. tanévtől

A Tájékoztató és bibliográfia célja

A **Tájékoztató** célja, hogy a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar mesterszakának levelező munkarendes hallgatói számára összefoglalja a tárgy oktatásával kapcsolatos legfontosabb információkat.

A Tájékoztatóban nem említett kérdések tekintetében a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar **Tanulmányi és Vizsgaszabályzatában** (ezután: Tvsz.) írt rendelkezések az irányadók. Kérjük a hallgatókat, hogy tanulmányaik megkezdése előtt a Tájékoztató tartalmával alaposan ismerkedjenek meg! A **Tájékoztatóban**, illetve a **Tvsz.-ban** nem szereplő - esetleg vitás - kérdésekkel kapcsolatban a kurzusvezető oktató ad felvilágosítást.

A tantárgy szakmai tartalma

A képzés célja olyan rendészeti szakemberek képzése, akik a tanulmányaik során elsajátított szakmai ismereteik birtokában képesek közép- és felsővezetői munkakörök ellátására az igazságügyi, az önkormányzati és pénzügyi ágazat; a büntetés-végrehajtás, a rendőrség, a katasztrófavédelem; valamint az adó- és vámigazgatás, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok és a civil biztonság területén. A végzettek alkalmasak a rendészeti vezetői feladatok hatékony megoldására nemzetközi együttműködési keretben is, továbbá tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

Az oktatás szervezése, az oktatási formák

A tantárgy oktatása a karon a **Bűnügyi Tudományok Intézete Büntetőjogi Tanszékének** feladata. A tanszék oktatóinak dolgozószobái a főépület 140. alatt, az V. (tantermi) épületben, a **Büntetőjogi Tanszéken**, illetve az V. épület emeleti **átjáró 3. és 4. ajtószám alatt**, továbbá az V. épület, **földszint 1. sz. irodában** találhatóak. A házi telefonmellékek a következők:

19137-es mellék/	Dr. habil. Polt Péter PhD. egyetemi docens, tanszékvezető
19135-ös mellék/	Prof. Dr. Blaskó Béla ny. r. vezérőrnagy, egyetemi tanár
19137-es mellék/	dr. Pallagi Anikó, adjunktus PhD
19336-os mellék/	Dr. Budaházi Árpád PhD. r. százados, adjunktus

Kurzusvezető oktató

Prof. Dr. Blaskó Béla ny. r. vezérőrnagy, egyetemi tanár,

A/ Az oktatás szervezett formája az előadás

Az előadásokon rendszerezetten kifejti a tárgyra vonatkozó alapvető ismeretanyagot, valamint folyamatosan kiegészíti a kötelező, írott tananyagot az új jogszabályokkal és a változó gyakorlat ismertetésével. Az előadások tehát egyrészt rendszerező jellegük folytán megkönnyítik a felkészülést, másrészt új ismereteket is közölnek, s ennyiben a kötelező tananyag részét képezik. **Az előadásokon elhangzottak rögzítése elektronikus hangrögzítő készülékekkel csak az előadó - alkalmankénti - előzetesen megadott hozzájárulásával**

történhet. Minden előadáson legfeljebb 5 perces röpdolgozat megírására kerülhet sor, melynek kérdései az előző előadás anyagához kapcsolódnak. A röpdolgozatok egyaránt szolgálják a hallgatói felkészülés és jelenlét ellenőrzését.

B/ Az oktatás nem szervezett formája a konzultáció

Kötelező a konzultáció akkor, ha a kurzusvezető oktató a hallgatót hiányzás vagy felkészületlenség miatt berendeli. Úgyszintén akkor is, ha a hallgató röpdolgozatának eredménye elégtelen. A **hallgató joga**, hogy a tananyag elsajátítása során felmerült problémájával akár a kurzusvezető oktatóhoz, akár az ügyeletes konzultáns oktatóhoz forduljon.

C/ Szakdolgozat készítés

A hallgatók a kiadott témajegyzékből választva készíthetnek szakdolgozatot. Tanszékvezetői engedéllyel a meghirdetett témákon kívül más is választható. A szakdolgozat készítője a tanszékvezető által kijelölt konzultáns oktatóval legalább **négy alkalommal** köteles konzultálni¹, ennek megtörténtét a konzulenssel az erre szolgáló formanyomtatványon aláírásával igazoltatni. A **konzultációk elmulasztása esetén a benyújtott szakdolgozatot nem fogadjuk el**. Két, vagy több hallgatónak csak rendkívül indokolt esetben engedélyezi a tanszékvezető ugyanazon téma közös feldolgozását.²

D/ A vizsgára bocsátás feltételei és a vizsgák

A hallgatók a tanszék által meghatározott időpontban, - a félév aláírását követően - előzetes bejelentkezés alapján, szóbeli vizsgát (kollokviumot) tesznek. A tanszék - kellő időben történő meghirdetés után - a kollokviumot írásban is kérheti. Ilyen esetben az ismételt vizsgák már szóban is történhetnek. A félévet annak a hallgatónak írja alá a kurzusvezető oktató, aki a szorgalmi időszak során az évközi követelményeknek eleget tett - tehát sikeresen megírta a röpdolgozatokat, esetleges hiányzásait és mulasztásait meghatározott ideig pótolta - és ezért vizsgára bocsátható. Ellenkező esetben a kurzusvezető oktató **köteles a félév aláírását megtagadni**. Ezek a rendelkezések összhangban vannak a Tvsz. vonatkozó pontjaival.

1) A vizsgákra történő felkészülés

A hallgatók a tananyag részletes, egyéni feldolgozásánál a tanultak belső, logikai vagy oksági kapcsolatának a megjegyzésére fordítsanak külön figyelmet! Ne a jegyzet és tankönyvszöveg mechanikus felidézése legyen a cél, hanem a lényeg helyes kiemelése és megjegyzése.

2) Vizsgák

A vizsgákon az elméleti-, illetve az előadásokon elhangzott ismeretekről kell a hallgatóknak számot adniuk. A vizsgákon a hallgató a tananyagból ad számot a tudásáról. A feltett kérdésekre adandó válasz átgondolására felkészülési időt biztosít a vizsgáztató. A vizsgáztató

¹ A konzultációk között legalább egy hétnek el kell telni.

² A szakdolgozat készítés részletes formai követelményeit a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve a NKE Rendészettudományi Kar Tanulmányi Osztálya által kiadott „Hallgatói Tájékoztató” tartalmazza.

köteles elégtelen jegyet adni annak a hallgatónak, aki a kérdésekre nem tud értékelhető választ adni, illetve annak is, aki meg nem engedett segédeszközt használ.

Felhívjuk a hallgatók figyelmét arra, hogy a vizsgákon a meg nem engedett segédeszköz használata a vizsgáról való azonnali kizárással, a vizsga „elégtelen” osztályzattal való értékelésével, és jegyzőkönyvi figyelmeztetéssel jár. Azzal a hallgatóval szemben, aki a vizsgán mobiltelefont, vagy egyéb kép- vagy hangtechnikai, illetve egyéb kép- vagy hangtovábbító eszközt (headset, tablet, stb.) használ, a tanszék az előzőeken túlmenően még fegyelmi eljárást is kezdeményezhet.

Tematika, kollokviumi kérdések és irodalomjegyzék

1. Téma: A nemzetközi és az európai büntetőjog. (2 óra előadás)
2. Téma: Az Európai Unió büntetőpolitikája. (1 óra előadás)
3. Téma: A bűnügyi együttműködés. (1 óra előadás)
4. Téma: A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről anyagi jogi szempontból. (1 óra)
5. Téma: A büntetőeljárás átadása és átvétele. (1 óra előadás)
6. Téma: A külföldi államnál történő feljelentés és az eljárási jogsegély. (1 óra előadás)
7. Téma: A kiadatás. (1 óra előadás)
8. Téma: A rendőrségi és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban. (1 óra előadás)
9. Téma: A büntetőeljárás alapjogok, az ártatlanság vélelme és az áldozatok jogai az Európai Unióban. (1 óra előadás)
10. Téma: A közvetítői eljárás az Európai Unióban. (1 óra előadás)
11. Téma: Tanúvédelem az Európai Unióban. (1 óra előadás)

KOLLOKVIUMI KÉRDÉSEK

A tételek

1. A nemzetközi büntetőjog fogalma és célja
2. A nemzetközi büntetőjog középkori és XVI – XVII. sz-i történeti áttekintése
3. A nemzetközi büntetőjog XIX-XX. sz-i történeti áttekintése. A Lotus ügy tanulságai
4. A nemzetközi bűncselekmény fogalma, a fogalom történeti alakulása
5. Ismertesse az egyéni felelősségrevonásra felállított nemzetközi bíróságokat
6. A Római statútum. A nemzetközi büntetőbíróság szervezete.
7. A nemzetközi büntetőbíróság joghatósága és a joghatóságába eső bűncselekmények
8. A nemzetközi büntetőbíróság és az ügy elfogadhatósága - elfogadhatatlansága
9. A nemzetközi büntetőbíróság jogforrásai
10. A nemzetközi büntetőtörvénykönyv
11. Az EU jogforrási rendszerének ismertetése. Közösségi vívmányok - aquis communautaire
12. Ismertesse a kötelező jogszabályokat (elsődleges jog)
13. Ismertesse a kötelező jogszabályokat (másodlagos jog)
14. Értelmezze a másodlagos jog természetét
15. Ismertesse a európai büntetőjogi együttműködés kezdeteit. A Római Szerződés

16. Változások a Maastrichti Szerződés nyomán
17. Változások az Amszterdami Szerződés nyomán
18. Változások a Nizzai Szerződés nyomán. A Tamperei Következtetések
19. A Lisszaboni Szerződésről általában. A Reformszerződés célja
20. A Reformszerződés és a jogharmonizáció (EUSz. 67. és 84. cikk; EUMSZ. 83. cikk)
21. A szabályozási minimumokkal érintett bűncselekményi területek
22. A nemzetközi bűnügyi együttműködés keretei – jogforrási szempontból
23. A közösségi jog elveiről általában. A közvetlen hatály elve
24. A közösségi jog elsőbbségének elve. A szolidaritás elve
25. A szubszidiaritás elve.
26. Az egyenlőség elve. A diszkrimináció tilalma
27. A verseny torzításának tilalma. Az állami támogatás tilalma
28. Audiatur et altera pars. Hatékony jogi felülvizsgálat
29. Az equity. A jóhiszeműség
30. A jogbiztonság elve. Az arányosság elve
31. Az alapvető szabadságjogok. A nemzeti elbánás elve. A kölcsönös elismerés elve
32. Az EU büntetőpolitikája
33. Egyes „harmonizált” bűncselekményi tényállások
34. A bűnügyi együttműködés alapjai

B tételek

1. A nemzetközi bűnügyi együttműködés pozitív feltételei. Az Nbjtv. és az EU-Nbjtv.
2. A nemzetközi bűnügyi együttműködés negatív feltételei
3. A ne bis in idem elve és az emberi jogok
4. A ne bis in idem elvének tartalma
5. A ne bis in idem elve az Unióban
6. Az azonos cselekmény követelménye, a res iudicata és a végrehajtási elem kérdése
7. Az európai elfogatóparancs összetevése a hagyományos kiadatási eljárásokkal
8. Az európai elfogatóparancs működése a gyakorlatban
9. Az európai elfogatóparancs és a specialitás szabálya
10. Az európai elfogatóparancs és az átszállítás
11. A tanúvédelem alapjai, a tanú fogalmának meghatározása az Európai Unióban és Magyarországon
12. Az R (97) 13. számú Európa Tanácsi ajánlás jelentősége, fogalom meghatározások (*tanú, megfélemlítés, névtelenség, igazságszolgáltatással együttműködő*), a nemzetközi együttműködés indokoltsága
13. Tanúk anonimitása kapcsán felmerülő problémák és esetleges megoldásuk
14. A tanúvédelem néhány nemzetközi megoldásának ismertetése – USA tanúvédelme
15. A tanúvédelem néhány nemzetközi megoldásának ismertetése – Olaszország tanúvédelme
16. A tanúvédelem néhány nemzetközi megoldásának ismertetése – Németország tanúvédelme
17. A tanúvédelem hazai szabályozásának főbb jellemzői
18. A mediáció történeti előzményei Európában

19. Mediáció a bűncselekmények oldaláról
20. Mediáció a „felek” oldaláról. Az elkövető, a sértett és a mediátor
21. A mediációs megállapodás
22. Az angolszász mediáció
23. Mediáció Franciaországban
24. A közvetítői eljárás hazai szabályozása
25. A védelemhez való jog az Európai Unióban
26. Az anyanyelv használatának a joga az Európai Unióban. A speciális helyzetben lévő terheltek garanciális jogai
27. A kommunikációhoz való jog az Európai Unióban és az előzetes fogva tartásban lévők joga a konzuli képviselőkhöz
28. Az ártatlanság vélelmének helye az eljárási garanciák rendszerében
29. Az ártatlanság vélelme a Zöld Könyvben és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatában
30. A tájékoztatáshoz való jog az Európai Unióban
31. A büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó biztosítékok az Európai Unióban
32. Az áldozatok jogai az Európai Unióban
33. A bűncselekmények áldozatainak kárenyhítése
34. Az áldozatok jogai a magyar jogban

Kötelező irodalom:

- Blaskó Béla: Magyar Büntetőjog Általános Rész, tankönyv, ötödik átdolgozott kiadás. Budapest – Debrecen, Rejtjel Kiadó, 2013. 681 p.
- Farkas Ákos: Büntetőjogi együttműködés az Európai Unióban. Budapest, Osiris, 2001. 121 p.
- Gátos György: Magyarország kiadatási egyezményei. In: Acta Humana. 1999 (10. évf.). 37-38. sz. 81-95 p.
- Ligeti Katalin: Büntetőjog és bűnügyi együttműködés az Európai Unióban. Budapest, KJK-Kerszöv, 2004. 274 p.
- M. Nyitrai Péter: Nemzetközi bűnügyi jogsegély Európában, KJK- Kerszöv, Budapest, 2002. 352 p.

Ajánlott irodalom:

- Barabás A. Tünde: Börtön helyett egyezség? Budapest, KJK-Kerszöv, 2004. 243 p.
- Görgényi Ilona: Kárjótétel a büntetőjogban, mediáció a büntetőügyekben. Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2006. 237 p.
- Kussbach Erich: Nemzetközi- és európai büntetőjog. Budapest, Szent István Társulat, 2005. 453 p.
- M. Nyitrai Péter: Bevezetés a nemzetközi büntetőjogba. Győr, Universitas – Győr Nonprofit Kft., 2009. 338 p.
- Wiener A. Imre: Jogforrások és jogelvek a nemzetközi büntetőjogban. In: Állam és Jogtudomány. 1990. (32. évf.). 1-4. sz. 3-29 p.

Egyéb információk:

Az alábbi jogszabályok ismerete is szükséges az eredményes kollokviumhoz:

Magyarország Alaptörvénye

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

1996. évi XXXVIII. törvény a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről

2012. évi CLXXX. törvény az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről

A Büntetőjogi Tanszék oktató kollektívája nevében valamennyi hallgatónak eredményes munkát, jó tanulást kívánunk!

Összeállította:

**Dr. habil. Polt Péter PhD. egyetemi docens
tanszékvezető**